

דברות קודש

מאת
ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת בשלה

כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה

או לעילוי נשמת

ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:

א.ש. אשדוד

0527627127

תוכן הענינים

פרשת בשלח - שבת שירה

- ה מתוך שוה"ט ליל שב"ק בשלח - שירה תשפ"ג.....
- ה דעווא דרעוין שב"ק בשלח - שירה תשפ"ג.....
- ט ניצוצי אורה מתוך סעודת המלוה מלכה מוצש"ק בשלח-שירה תשפ"ג.....

שב"ק פר' בא תשפ"ד

- י צפרא דשבתא אחר קריאה"ת בביהמ"ד שומרי הדת גראסוורדיין סטעטן איילנד... י
- יא דעוא דרעוין בבביהמ"ד שומרי הדת גראסוורדיין סטעטן איילנד..... יא

שיחות קודש

- יד שולחן לחיים לרגל הילולת הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע..... יד

תולדותיהם של צדיקים

- יז הרה"ק מרן מהר"י מבעלזא זי"ע..... יז
- יט רבי חיים דוד דאקטער זי"ע..... יט

פרשת בשלח - שבת שירה

ויט משה את ידו על הים ויולך ה'
את הים ברוח קדים עזה כל
הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו
המים (שמות יד כא).

הרמב"ן מבאר למה היה צריך השי"ת
לרוח קדים עזה, ולא היה
מספיק עם נטיית ידו של משה. ומבאר
שהיה הרצון לפניו יתברך לבקוע הים
ברוח קדים מיבשת, שיראה כאלו הרוח
היא המחרבת הים, ובוזה השגיא למצרים
ויאבדם, כי בעבור זה חשבו אולי הרוח
שם הים לחרבה, ולא יד ה' עשתה זאת
בעבור ישראל, אע"פ שאין הרוח בוקעת
הים לגזרים, ובפרט שיש כמה דעות
שהיה נחלק לי"ב גזרים, לא שמו לבם
גם לזאת, ובאו אחריהם מרוב תאותם
להרע להם, והטעם שהשי"ת חיוק את
לב פרעה שיאמרו ארדוף אויבי ואשיגם
בים, ואין מידי מציל, ולא זכרו עתה כי
ה' נלחם להם במצרים.

הנה אנו רואים שהמצרים לא האמינו
שמאת ה' היתה זאת. אמנם גם

אצל כלל ישראל אנו רואים בהמשך
הפרשה שהיה להם חסרון באמונה
כמו שנאמר (שם יז א-ו) ויסעו כל עדת
בני ישראל ממדבר סין למסעיהם על
פי ה' ויחנו ברפידים ואין מים לשתות
העם. וירב העם עם משה ויאמרו תנו
לנו מים ונשתה ויאמר להם משה מה
תריבון עמדי מה תנסון את ה'. ויצמא
שם העם למים וילן העם על משה
ויאמר למה זה העליתנו ממצרים
להמית אותי ואת בני ואת מקני בצמא.
ויצעק משה אל ה' לאמר מה אעשה
לעם הזה עוד מעט וסקלני ויאמר ה'
אל משה עבור לפני העם וקה אתך
מזקני ישראל ומטך אשר הכית בו
את היאור קח בידך והלכת. הנני עומד
לפניך שם על הצור בחרב והכית בצור
ויצאו ממנו מים ושתה העם ויעש כן
משה לעיני זקני ישראל. ומפרש רש"י
(שם) וקה אתך מזקני ישראל - לעדות,
שיראו שעל ידך המים יוצאים מן
הצור, ולא יאמרו מעינות היו שם
מימי קדם.

הטבע אינם אלא אחיות עינים והסתרה
שהקב"ה מנהיג את העולם בכל רגע
ורגע בהשגחה פרטית.

וזקני ז"ל אמר עוד שמוזה יש ללמוד
גודל חיוב האדם להתבוננות
בכל מעשי הבריאה ומקרי הטבע, ולילך
בזה נגד טבע בני אדם שהוא לפרש
וליישב שהכל הוא דרך הטבע וכל
מה שקורה הוא מנהגו של עולם, רק
ישגי דאף הדברים הטבעיים הכל
בהשגחתו הפרטית בכל עת והכל אך
ורק מכוחו ית"ש.

האור החיים מבאר ענין הרוח קדים
עזה אשר שם את הים לחרבה,
שלא שם לחרבה אלא מים העמוקים,
כדי שלא יבקעו כל מי הים ויצטרכו
ישראל לרדת למעמקים ויאריכו
בהליכה וביגיעה, ולזה הקדים רוח
קדים להקפות עמקי המים, והוא אומר
(שם טו ה) 'קפאו תהומות בלב ים',
וחלק שלא נקפא נבקע, ואם לא היה
טעם זה לא היה צריך לרוח קדים.

הספורנו מבאר 'וישם את הים
לחרבה', שרוח הקדים
הקפיא טיט קרקע הים.

היוצא לנו מדברים האלו הוא
שישועת ה' נעשה באופן

ואמר כ"ק אאזמו"ר זי"ע שיש
להתבונן בזה, שנצטווה משה
רבינו ליקח עמו מזקני בני ישראל טרם
הכותו על הצור ויצאו המים, לפי
שאיולוא כן, עלולים היו לכפור בכל
מעשה הנם, שהיו אומרים שהוא ענין
טבעי בלבד, 'מעיינות היו שם מימי
קדם'. ועל אף גודל הצמאון, ומסתברא
שכבר חיפשו בכל המקומות שרק יכלו
ובכל זאת לא מצאו מים, ועתה אחר
דבר ה' יצאו פתאום מים, ואע"פ כן
היו יכולים לכפור ולהכחיש את כל
מעשה הנם.

כ"ק אאזמו"ר זי"ע כתב עוד, שזה
היה ענין שהיה המן יורד לבני
ישראל דבר יום ביומו, והיו צריכים
ללקטו בכל יום, ולא ירד רק אחת
לשבוע או לחודש וילקטוהו, וכמו בערב
שבת שלקטו לחם משנה לשני ימים.

וביאר שאכילת המן מלבד שבא להם
למזון ולשובע, היה בו את
ומופת לחיזוק אמונתם ובטחונם
בהשי"ת, אשר זן ומפרנס לכל באי
עולם, ויספיק ויזמן לבני ישראל
מזונותיהם בארץ ציה וצלמות, וע"י
ירידתו יום יום ארבעים שנה ולעם
רב כזה, תתחזק אמונתם ויתבוננו כיח
דבר ה' שמים נעשו, וחוקי ודרכי

ה דברות פרשת בשלח - שבת שירה קודש

הנעלה ביותר, שלכאורה להושיע בני ישראל היה מספיק לקרוע להם הים, ולמה היה צריך שקריעת ים סוף יהיה באופן שהעברתם בים יהיה באופן הנוח להם, אלא שכהקב"ה מביא ישועה, הישועה נהיה באופן הכי טוב שיכול להיות.

כמו כן כשאדם בוטה בישועת ה' צריכים לבטוח שהשי"ת יושיע אותו באופן הנעלה ביותר.

מתוך שוה"ט ליל שב"ק בשלח - שירה תשפ"ג

ובני ישראל, לך ענו שירה בשמחה רבה, ואמרו כולם. מי כמוכה באלים ה', מי כמוכה נאדר בקודש, נורא תהלות עושה פלא, מלכותך ראו בניך בוקע ים, לפני משה זה א-לי ענו ואמרו, ה' ימלוך לעולם ועד.

ממה שאנו מזכירים שתי פסוקים אלו נראה שהם הם עיקרו של השירה.

בדברי יחזקאל מדקדק מדוע הפסקו ישראל באמצע שירתם ואמרו 'מי כמוכה באלים ה'', והלא היה להם להמשיך שירתם על גודל הניסים והנפלאות ולומר 'נטיה ימינך' וגו' ולבסוף יאמרו 'מי כמוכה באלים ה'.

ומבאר על פי מה שמדקדק המגיד ממעזרימש זי"ע במזמור ברכי נפשי (תהלים קד), מדוע הפסיק

מי כמוכה באלים ה' מי כמוכה נאדר בקודש נורא תהלות עושה פלא (שמות טו יא). ה' ימלוך לעולם ועד (שם פסוק יח).

אנו מזכירים בכל יום בברכת הגאולה של ברכת קריאת שמע, שתי פסוקים אלו של השירה.

בשחרית אנו אומרים תהילות לא-ל עליון גואלם, ברוך הוא ומבורך, משה ובני ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה, ואמרו כולם. מי כמוכה באלים ה', מי כמוכה נאדר בקודש, נורא תהלות עושה פלא. שירה חדשה שבחו גאולים לשמך הגדול על שפת הים, יחד כלם הודו והמליכו ואמרו, ה' ימלוך לעולם ועד.

ובתפלת מעריב אנו אומרים, ומלכותו ברצון קבלו עליהם. משה

דוד המלך בסידור שבחי ונפלאות הבריאה, ואמר 'מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית מלאה הארץ קניינך' (שם פסוק כד), והלא היה לו להמשיך לסדר שבחו של בריאה ולומר 'זה הים גדול ורחב ידים' וגו', ולכסוף לומר 'מה רבו מעשיך ה'".

וביאר המגיד ממעזריטש, שכשסידר דוד המלך שבחו של מקום על סדר הבריאה, התלהב לבו בקרבו עד כלות נפשו ושוב לא יכל להשלים שבחי הבריאה אלא הפסיק ואמר 'מה רבו מעשיך ה'".

וכמו כן מבאר הדברי יחזקאל, שבני ישראל אמרו את השירה בהתלהבות ודביקות של שמחה עד שלא יכלו להמשיך שירתם ואמרו 'מו כמוכה באלים ה'".

הכלי יקר כתב בביאור הפסוק 'מו כמוכה באלים ה' על פי מה שדרשו חז"ל (גטין נו:): מי כמוך באלמים, ודרש זה רחוק לפרש באלים כמו באלמים להוסיף מ"ם, אמנם נראה שאין כוונתם ז"ל להוסיף מ"ם אלא באלים הוא בחזקים כמו שפירש"י, וכך פירושו כי כל השומע עלבונו ומתאפק להיות כמחריש וכובש את כעסו הרי הוא חזק ותקיף כי איזו

גיבור הכובש את יצרו, כך בזמן שהקב"ה שומע ושותק ועושה את עצמו כאלם כביכול זהו מצד יד החזקה שלו ית' שכובש את כעסו ושותק למכעיסים, כמו ששתק לפרעה על אשר אמר מי ה', ע"כ דרשו מי כמוך באלים באלמים, ומשה אמר זה על חירופו של פרעה, ולעולם משמעות באלים בחזקים ממש כאמור.

ודברי הכלי יקר קשים להבין, האיך שייך שבח זה על ניסי יציאת מצרים, והרי הקב"ה הוציא את ישראל ממצרים ביד חזקה ובזרוע נטויה, ונער פרעה וחילו בים סוף, ולא עשה עצמו כאלם.

ובתב הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע, שישראל כשאמרו את השירה על הים הגיעו לידי מדריוגה גדולה, ושבחו והודו 'מי כמוכה באלים ה' על הזמנים העתידים לבוא גם כשלא יראה בהם גבורותיו וגוראותיו ויעשה הקב"ה כאילם.

הכלי יקר כתב עוד ואם נפשך לומר שהביאור באלמים ממש, נוכל לפרש שמושה אמר, שכל כך שבחו ית' גדול, עד שאפילו האלמים אשר אין להם פה לדבר מ"מ קלוסו ית' עולה מהם כאילו אמרו בפה מלא מי

לתפילה, ואיתא בנגמרא (ברכות ד:): כל הסומך גאולה לתפילה הרי זה בן העולם הבא. ועוד איתא בנגמרא (שם ט:): שכל הסומך גאולה לתפילה אינו ניזוק כל יום כולו.

איתא בירושלמי (ברכות א.) שתכף לגאולה תפילה, ממה שכתוב בתהלים 'יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי, (תהלים בסוף פרק יט) ומיד בסמוך 'ענך ה' ביום צרה' (שם ט). ומוסיף שם ר' יוסי בר' בון שכל התוכף גאולה לתפילה אין השמן מקטרג באותו היום. ור' אמי אומר שמי שאינו תוכף גאולה לתפילה דומה לאוהבו של מלך שבא ודפק על פתחו של המלך, וכשהמלך יצא אליו לראות מה הוא מבקש, מצאו לאותו אדם שכבר הלך משם.

ועלה בלבי לבאר ענין סמיכת גאולה לתפילה במה שיש לקשר 'מי כמוכה באלים ה'" שאומרים בברכת גאולה, ל'ה' שפתי תפתח' שאומרים לפני התפילה. והוא על פי מה הביאורים של הכלי יקר ב'מי כמוכה באלים ה'", והוא על פי מה שדרשו חז"ל 'מי כמוך באלמים'.

לפי מה שמבאר הכלי יקר שאפילו האלמים מקלסים להשי"ת, יש

כמוך ה', על דרך שנאמר (תהלים יטב) השמים מספרים כבוד א-ל וגו' אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם וגו'. וא"כ איך הם מספרים כבוד א-ל, אלא ודאי שע"י שהבריות רואים תנועות השמים וכל צבאם הם מספרים כבוד א-ל, וע"י שהבריות מספרים כבוד א-ל ע"י תנועות השמים דומה כאילו השמים מספרים, אע"פ שבאמת הם אלמים ואין בהם אומר ודברים, לכך נאמר כאן מי כמוך באלים, באלמים, אפילו בפה האלמים גדול שבחך כאילו אמרו מי כמוך ה', וכל שכן בפי המדברים.

ב"ה יש לנו חתן היום, ואפשר לומר ששני הפשטים של הכלי יקר הם כמורה דרך לחתן, מצד אחד יש הענין של אלים, דהיינו להיות חזק ולהיות כאלם, ולא לענות על כל מה שאומרים בבית, ומצד שני כשצריכים לשבח ולהחמיא בבית לא צריכים להיות כמו השבח שיוצא מהאלם, שמוכן לפי מעשיו שהוא שמח ומרוצה. אלא צריך גם להוציא בשפתיו את רגשי לבבו ולהכיר טובה על כל מה שגומלים אתו בבית.

השלחן ערוך (או"ח סו ה, קיא א) פסק שצריכים לסמוך גאולה

לומר שלכן אנו אומרים 'ה' שפתי תפתח', שהגם שאפשר לשבח להשי"ת בלי לדבר, בכל זאת בקשתינו ש'ה' שפתי תפתח', שנוכל לשבח בפה מלא.

ולפי מה שמבאר הכלי יקר על הדרך ביאורו של הרה"ק רבי יהושע מבעלזא, ש'מי כמוך באלים ה" מורה על החזק של הקב"ה שכובש את כעסו ועושה את עצמו כאלם כביכול ושותק למכעיסים, ולכן אנו אומרים 'ה' שפתי תפתח', והביאור הוא על פי מה שנאמר לפני מכת בכורות (שמות יא ח) וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחוו לי לאמר צא אתה וכל העם אשר ברגליך ואחרי כן אצא וגו', ומפרש רש"י (שם) שחלק כבוד למלכות

במה שאמר וירדו כל עבדיך אלה אלי (ובחים קב.), שהרי בסוף ירד פרעה בעצמו אליו בלילה ואמר קומו צאו מתוך עמי, ולא אמר לו משה מתחלה וירדת אלי והשתחוית לי, ויש לומר לפי זה שמה שאנו אומרים 'ה' שפתי תפתח', כוונתנו לומר ה' שפתיך תפתח, שבקשתינו שהקב"ה לא יעשה עצמו כאלם, ולא ישתוק מול אויבנו שמציקים לנו בגלות המר, וינקום את נקמתו, והמעם שאנו אומרים 'ה' שפתי תפתח' הוא מפני שאנו חולקים כבוד למלכות, אבל כוונתינו להקב"ה בעצמו כדאמרן.

יעזור השי"ת שנוכה לגאולת ישראל
בביאת גוא"צ בב"א.

רעווא דרעוין שב"ק בשלח - שירה תשפ"ג

וידוע שהרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע נודמן פעם לביתו של הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע, ודרכו של הרה"ק מניקלשבורג היתה במיעוט שינה, וכמו שמספרים שאמו של הרבי ר' שמעלקא ורבי פינחס הלוי בעל ההפלאה היתה מרגלא בפומה לומר ששני בניה -

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה את השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר וגו' (טו, א) ונראה לבאר עפ"י מה דאיתא בספה"ק שבועצם אמירת 'אז ישיר' יכול האדם להתעלות עד שירגיש כאילו נבקע הים עכשיו לכבודו והוא עובר ביבשה בתוך הים.

הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע שאם היו חסידיו שם באותה השעה היו קופצים לתוך הים ביחד עם מלבושיהם ולא היו מגביהים מחמת מי הים.

והנה באמת צריך ביאור בזה, שכן בני ישראל אמרו את השירה לאחר שעברו את הים, ואיך נשפיע בחינת קריעת הים בעת אמירת השירה, אלא שיש לומר שזה מדויק בפסוק אז ישיר משה וגו' ויאמרו לאמר, היינו שמשה רבינו ברוב גדולתו פעל והשפיע לדורות עולם, שכל פעם שיאמרו את השירה בכוונה הראויה, יזכו להמשיך עליהם בחינת קריעת הים כמו שזכו לה אז בבקעו את הים סוף.

ויעזור השי"ת שנזכה להושע בכל הענינים הרמוזים בקריעת הים, שידוכים ופרנסה, עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

אחד אינו מברך ברכת המזון ואחד אינו קורא קריאת שמע שעל המטה, והסבירה בטוב טעם ששני בניה צדיקים גדולים כ"כ עד שאחד מהם אוכל בקושי פחות מכשיעור, וע"כ אינו מברך מעולם ברכת המזון, ואחד אינו קורא קריאת שמע שעל המטה מחמת שאינו הולך לישון על המטה אלא לומד ולומד עד שחטפתו שינה ומתנמנם מעט ומיד חוזר לתלמודו.

אלא שהרה"ק הרבי ר' אלימלך הציע לו בעצמו את המיטה באומרו שאצלו בבית בוודאי ישן, ויהי ביום בעת תפילת שחרית בעת אמירת אז ישיר נתלהבו הציבור מתפילת הרר"א, עד שהרגישו שבאו ממש בתוך הים, עד שתוך כדי אמרם השירה התכופפו להגביה כנפי כסותם כמו שעומדים הם ממש על שפת הים וחוששים על שולי בגדיהם לבל ירטבו, והוסיף ע"ז

ניצוצי אורה מתוך סעודת המלוה מלכה מוצש"ק בשלח - שירה תשפ"ג

שב"ק פר' בא תשפ"ד

צפרא דשבתא אחד קדיאה"ת בניהמ"ד שומדי הדת גדואסוודדיין סטעטן איילנד

להתגבר על העצבות, אבל אם יש בחינת אור בעולם, אז הוא מרגיש שמבין כבר את כוונת חבריו, ואז יכול כבר להתייצב על רגליו כיון שמבין שאין העולם בחשבות כל כך.

וזה שאמר הכתוב 'ולכל בני ישראל היה אור במושבותם', היינו שהם האמינו שכל מפעלי העולם נעשים ונפעלים מאתו יתברך ויתעלה ואין בלתו, וא"כ אין להם מחשבות של גנאי על אחרים כיון שכל מה שעשו כנגדם הרי כך היתה בהשגחה מיוחדת מאת הקב"ה ואין מציאות בלעדי זה, והאחר אינו אלא שליחו של הקב"ה.

ומסופר על הרה"ק בעל האמרי חיים זי"ע שפעם קיבל מכה מאדם אחד, אמר הרבי לאותו האדם שאין הוא כועס עליו על עצם מה שהכה אותו, כיון שמכה זו בוודאי היתה ראויה לבוא אליו בהשגחה מלמעלה,

לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו שלשת ימים ולכל בני ישראל היה אור במושבותם (שמות י"ג)

ופי' ברש"י (שם כב) 'חשך של אופל שלא ראו איש את אחיו אותן שלשת ימים, ועוד שלשת ימים אחרים חשך מוכפל על זה שלא קמו איש מתחתיו, יושב אין יכול לעמוד ועומד אין יכול לישב'.

והנה יש לפעמים בחינה זו אצל בני אדם שמתקשים להבין זה את זה, ומלאים תרעומות על החברים בטענה למה עשו כך ולמה פעלו כך, וזה הכוונה 'שלא ראו איש את אחיו', ועוד בחינה יש 'שלא קמו איש מתחתיו', היינו שהאדם נשבר בעצב רב עד שאינו יכול לקום ולהתחזק על הרגשה זו, וזה נגרם מגודל החשבות שיש בעולם, ולכך הוא נעשה בחשבות שאינו מבין את חבריו ואינו מחזיק

אלא הוא תמה על שדווקא הוא היה צריך לתת לו את המכה, שהרי מגלגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב. והאדם החי בהכרה כזו הרי העולם מאיר לו באור יקרות שמבין שלכל פרט ופרט מחייו יש משמעות מאת הקב"ה בקדוק רב כחוט השערה, והקב"ה הרי 'שוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו' (תהלים קמה ט).

ואיתא בתהלים (שם כ ט) 'המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעורר', לפי שאנו מאמינים שכך הטביע הקב"ה בעולמו שיש מציאות של נפילה למטה אבל מיד אחר כן יש קימה ועלייה, משום שהעולם מתנהג על ידי הקב"ה ברחמים ובחסדים ולכל נפילה יש בסופה קימה, וזה בא על ידי ההכרה כי 'אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ה' אלוקינו נזכיר' (שם ח), שהקב"ה הוא מנהיג את העולם בחסד.

ויעזור השי"ת שנוכה להבחין תמיד באורו של הקב"ה, ושאין מציאות של חשכות בעולם כלל. והנה אני הגעתי מארץ ישראל, וידוע לכל חומר המצב השוררת בארצנו הקדושה בשעת מלחמה כזאת, והחובה מוטלת עלינו להרכות בתפילה, ואני זוכר לפני מלחמת המפרץ שבא הגה"צ רבי דן סגל שליט"א לומר שיחה בישיבת לייקווד, ואמר בין דבריו שאחינו בארץ ישראל הם בבחינת מה שאמרו חז"ל (ברכות ה): 'אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים', ולכן הם זקוקים לתפילות של אחיהם היושבים בגולה, וקרא אז אל בני הישיבה בלייקווד שיתפללו בעבורו שהוא חוזר אל ארה"ק.

ויעזור השי"ת שנוכה ל'אור חדש על ציון תאיר', ושיוכו בני ישראל בכל מקומות מושבותיהם לאור עולם, ושנוכה לגאולה השלימה בב"א.

דעוא דדעוין

בבביהמ"ד שזמדי הדת גראסוורדיין סטעטן איילנד

הקדושת לוי מביא מה שכתוב במדרש (שמו"ר יד ב) על הפסוק (שמות י כב) 'ויט משה את ידו

לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו שלשת ימים ולכל בני ישראל היה אור במושבותם (שמות י כג)

על השמים ויהי חושך אפילה' וז"ל 'מהיכן היה החשך ההוא וכו' מחשך של מעלה שנאמר 'ישת חשך סתרו', ותמה שם על שמקור החושך במצרים בא מהחושך שנאמר בו 'ישת חשך סתרו' שהוא האור הנעלם.

וביאר שם הכוונה לפי שבהירות הבורא ברוך הוא הוא אין סוף, וכשעלה ברצונו לברוא עולמו צמצם את בהירותו כפי איכות המקבלים, לעולם השרפים כפי בחינתם, וכן לעולם החיות ולעולם המלאכים, וכן לכל העולמות עליונים, והם תמיד במדרגה אחד כפי איכות קבלתם ביום הבראם, אבל ישראל עם קדושו על ידי התורה והמצוות עושים לבושים, ועולים ממדרגה למדרגה על ידי התורה והמצוות שיש להם.

והנה הרשעים אומות העולם שאין להם תורה ומצוות הם תמיד על מעמד אחד, וכשרוצים לשבור את הרשעים אז מראים להם בהירות העליון, והם שאין להם תורה ומצוות לעשות על ידם לבושים לעשות ממדרגה למדרגה, וזה המפלה שלהם. וזהו הרמז בגמרא (ברכות נח.) נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות, היינו שהופיע עליו בהירות העליון, וזה שאינו מדבק

עצמו בתורה ובמצוות אינו יכול לעשות לבושים לסכול בהירות העליון השופע עליו הבהירות, ועל ידי זה נעשה גל של עצמות.

וזהו שאמר 'וימש חושך' (שמות י כא), היינו שיסיר הצמצום כדי להשפיע עליהם בהירות העליון, והם שאין להם התורה והמצוות זה בעצמו היה להם מפלה שלהם, וזה הרמז 'ולכל בני ישראל', שישראל שיש להם תורה ומצוות לעשות לבושים לעלות ממדרגה למדרגה, 'היה אור במושבותם', היה יותר אור.

ובזה יובן הגמרא (גדרים ח:) לעתיד לבוא יוציא הקדוש ברוך הוא חמה מנרתיקה, צדיקים מתרפאין בה ורשעים נדונין בה, כי 'חמה' מורה על בהירות העליון, ו'נרתיקה' מורה על הצמצום. הרמז, יגלה הבהירות העליון ויסיר הצמצום, ואז צדיקים מתרפאים בה והרשעים נידונין בה, ע"ב.

והנה איתא בחז"ל (מגילה י:) שבשעת קריעת ים סוף 'בקשו מלאכי השרת לומר שירה, אמר הקדוש ברוך הוא מעשה ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה', וזקני הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע פי' כוונת

כשיבואו לשאול כלי כסף ויאמרו המצרים שאין להם בבית כלים כאלו, ישיבו להם ישראל שהם יודעים שאכן יש להם כלי כסף ויוסיפו להראות להם איה הם נמצאים. והנה על פירושו קשה למה ישאלו מצרים לבני ישראל כיון שאמרו להם איפה הכלים נמצאים, ולפי השכל זה גורם ביותר שלא ירצו להשאילם כלום, אחרי שהסתובבו בביתם בלי רשות בשלשת ימי אפילה.

אלא הכוונה שעל ידי האור הגנוז היו בני ישראל יכולים לראות מסוף העולם ועד סופו, וזה שאמר 'ולכל בני ישראל היה אור במושבותם', דהיינו מתוך בית של היהודי היו יכולים לראות מה שקורה בתוך בתי מצרים איזה כלים יש להם והיכן הם נמצאים.

ויעזור השי"ת שנוכה להיות ראויים לקבל את האור הגנוז, ולהאיר לאחרים מאור זה, ושתמיד יהא אור אצל בני ישראל, ושנוכה לגאולה השלימה בב"א.

הז"ל שהמלאכים רצו להמית את המצרים כמו שהיה בסנחריב וחיללתיו ששמעו שירה ממלאכי השרת ויצאה נשמתן (סנהדרין צה:), וזה"ל שאמר להם הקב"ה שמפני שהמצרים חטאו במה שזרקו את הזכרים אל היאור, וכמו שנאמר (שמות א כב) 'כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו', א"כ מדה כנגד מדה צריכים שיענשו גם הם בהריגה כמים ולא בשירה, וזה שאמר 'מעשה ידי טובעין בים' היינו הילדים שנמבעו בים בגזירת פרעה, 'ואתם אומרים שירה' וברצונכם להמיתם שלא במדה כנגד מדה.

ואפשר שענין זה היה גם במכת חושך שלא היו יכולים לעמוד בפני האור הנעלם והגנוז, וכעין זה רצו המלאכים להעניש את המצרים גם אצל קריעת הים והקב"ה לא הסכים בכך.

והנה רש"י פי' ששלשת ימי האפילה היו בשביל שבני ישראל יעברו בבתי המצרים ויראו איזה כלים של כסף וזהב יש להם, וביציאה ממצרים

שיחות קודש

שולחן לחיים לרגל הילולת הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע
בישיבת מתיבתא 'זיו התורה' - מאנסי
 יום רביעי ז' שבט תשפ"ד

ברשות ראש הישיבה רבי יששכר שליט"א, שהוא ידידי משכבר הימים ועוד היה בידידות רבה עם כ"ק מרן אאמו"ר זי"ע. אני רואה שחידשתם ב"ה בנין חדש ומרווח, ויעזור השי"ת שתזכו ללמוד בהרחבת הדעת ולהצליח בהתעלות מעלה מעלה בתורה וביראת שמים. היה היום הוא היו"ד קדישא של זקני הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע שהיה תלמידו של הרה"ק הרבי מלובלין זי"ע, וממנו תוצאות חיים שושלת אדמור"י בית לעלוב.

ברצוני לספר מעט מגדלותו של רבי דוד זי"ע. שידוע שהרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע ואחיו הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע הלכו בגלות מעיר לעיר, ופעם הגיעו לעירו של רבי דוד עוד בהיותו ילד קט, והבחינו בו שילד קטן זה גדול יהיה ועדיו לגדולות, והם תמהו בין עצמם איך זכו הורי הילד הזה לנשמה כזו, ואבי הילד לא היה בבית ולכן שאלו את אימו איזה מצוה קיים בעלה שבזכותה זכה לנשמה כזו, ענתה היא שאיננה יודעת.

ולאחר שדחקו בה לומר דבר מה, אמרה לתומה שבזמירות שבת בנוסח 'ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות', מוריד בעלה דמעות שלישי וחובט את ראשו בקירות הבית בבכיות נוראות. ענו ואמרו שתי האחים הקדושים שעכשיו הם מבינים איך זכו לנשמה גבוהה כזאת.

וממעשה זה יש לנו ללמוד מוסר השכל, שהדרך לזכות לבנים תלמידי חכמים וירא"ש הוא אך ורק על ידי התפילות בכוונה, ואני בטוח שהורכים התפללו והורידו נחלי דמעות בשביל שיזכו שבניהם ילכו בדרך הישר, וברוך ה' שהפירות ניכרים בבחורי החמד היושבים כאן. וכך גם יש להכיר טובה לצוות הישיבה שגם הם משקיעים זמן רב ומחשבה למען יגדלו הבחורים לשם ולתפארת.

וידוע מצדיקים זי"ע שאמרו שהצלחה שייכת גם בחוץ לארץ, אבל ברכה מקורה אך ורק מארץ ישראל, והרה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע פי' לפי זה שיוסף הצדיק הביא עמו מארץ ישראל ברכה למצרים, וכך גם יכול אני להביא אליכם ברכה מארץ ישראל.

ובפרשת השבוע כתוב שבני ישראל שמו את הדם על שתי המזוזות ועל המשקוף, והכוונה במזוזות הוא לשתי צדדי הדלת, ובפרת קריאת שמע כתיב בתורה (דברים ו, ט) 'וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך', והיינו שהמזוזה יש בה שמירה על הבית, נמצא שבהנחת הדם על מזוזות הבית היתה הדם משמרת את בני ישראל מכל היזק שלא יבוא המשחית אל בתיהם.

ומסופר שפעם היה הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זי"ע בשבת פרשת בא אצל הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע, והר"ר אלימלך זי"ע כיבדו לומר תורה, ואמר על הפסוק (שמות יב ג) 'ופסחתי עליכם', ורש"י פי' 'ואני אומר כל פסיחה לשון דלוג וקפיצה, ופסחתי מדלג היה מבתי ישראל לבתי מצרים', שאם לא כן היה לו לומר 'ופסחתי מעליכם' שמזה היה נשמע שדילג את בתיהם, ומהו שאמר 'ופסחתי עליכם', אלא פי' רבי משה לייב זי"ע שהקב"ה היה מדלג ומקפץ מעל בתי בני ישראל בשמחה עצומה והיה קורא בקול, 'הנה כאן מתגורר יהודי', ומיד קפץ רבי משה לייב זי"ע על שולחנו של הר"ר אלימלך זי"ע וזעק בקול, 'כאן מתגורר יהודי', כשכוונתו אל הרה"ק הר"ר אלימלך זי"ע.

וצריכים לדעת אשר בהנחת המזוזה נעשה כדבר הזה גם כן, שהקב"ה קופץ בשמחה על שכאן מתגורר יהודי. ועל אחת כמה וכמה כשבא

לישיבה שלומדים בה בחורי חמד חשובים ועמלים בה בתורה, בוודאי שאז הוא מרקד בשמחה עצומה על חבורת הבחורים המתעלים בין כותליה, ואין לשער את גודל הנחת רוח שיש לו להקב"ה מזה. וחס ושלוש אם אין מקיימים את רצון הקב"ה כראוי שאז גורם היפוך נחת רוח לפניו יתברך.

ועל הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע מסופר, שפעם היה יהודי תמים שבזמן שלמד חורש"י היה אומר לאחר כל פסוק את שם ה', והיה מסביר פשר מעשיו שהרי בסידורים בכל פעם שכתוב שם הוי"ה נכתב שתי אותיות יו"ד זה ליד זה, וגם כאן בחומש הוא מבחין לאחר כל פסוק בב' נקודות כעין אותיות יו"ד. הסביר לו רבי דוד זי"ע שיש חילוק גדול בין הנקודות בחומש לנקודות בסידור, והדרך להבחין אם הנקודות מורים על שם ה' או לא הוא כך, שאם ב' היודי"ן - הנקודות מסודרים זה לצד זה אזי באים לציין שם ה', אבל אם הם זה על גבי זה - אינם רומזים כלל לשם ה'.

וראיתי בספר אמרות טהורות שמביא מספר אור המאיר לפרש הפסוק בפרשתן (שמות י כג) 'לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו וגו' ולכל בני ישראל היה אור במושבותם', והיינו שאם אינו רואה ומבחין במעלותיו של חברו ורק רואה את חסרונותיו, אזי לא יקום איש ממקומו ולא יתעלה במעלות התורה, אבל אצל בני ישראל 'היה אור במושבותם', היינו שהיו רואים ומבחינים זה במעלותיו של זה. וכלשון התפילה של הרה"ק הר"ר אלימלך זי"ע 'אדרבה שנראה כל אחד מעלת חברנו ולא חסרונם', וצריך שידע כל בחור שיש לו ללמוד ממעשיו של כל אחד מחבריו ולהתעלות בהם, וכענין 'מכל מלמדי השכלתי' (תהלים קיט, צט), ואף שיש לכל אחד חסרונות, מכל מקום יש לו גם מעלות שיכולים להתלמד מהם, וכך היא הדרך להתעלות בתורה ובעבודה וביראת שמים.

וברוך ה' שהכרת פניהם של הבחורים החשובים מראה שהם עמלים בדברי תורה ויראי שמים, וניכרת בהם ההשקעה הרבה של צוות הישיבה.

ויעזור השי"ת שתזכו להתעלות בתורה ובעבודה וביראת שמים, וזכותו של הרה"ק רבי דוד זי"ע תסייע שתתברכו בברכה מארץ ישראל, ושיזכה ראש הישיבה שליט"א להמשיך בעבודת הקודש לתפארת ולשם, ושנזכה לגאולה השלימה בב"א.

תולדותיהם של צדיקים

עובדות וסיפורים על צדיקי הדורות
 שיז"ד הל בשבוע הבעל"ט

הרה"ק מרן מהר"י מבעלזא זי"ע
 כ"ג שבט תרנ"ד

השבוע (כ"ג שבט) יחול היו"ד קדישא של הרה"ק מרן מהר"י מבעלזא זי"ע. וזקני בעל ערוגת הבושם זי"ע היה מחשיב עצמו לחסיד של מרן מהר"י, ופעם לאחר הסתלקות מהר"י זי"ע נסע על היו"ד לבעלזא, ועמד שם בציון זמן רב בקור העז, עד שמרן מהר"י זי"ע שלח לומר לו שיזהר שלא יקפאו אבריו לגודל הקור, השיבו הערוגת הבושם שלפי שצדיקים יש בכוחם להמשיך עליהם קדושת ארץ ישראל, ובא"י הרי לא קר כל כך, נמצא שכאן ליד ציון מהר"י זי"ע יש ברכה מיוחד להרגיש קדושת ארץ ישראל.

מסופר שפעם הגיע אליו אדם והרבי אמר לו שיש לו פריסת שלום אליו מאת אביו, ואביו כבר לא היה אז בים החיים, ושאלו מתי קיבל את הפריסת שלום, השיב הרבי שאביו היה שם בקבלת שבת. והוסיף מהר"י לספר על פי הידוע שהנשמות מניחים להם לירד לעולם הזה לצדיקי הדור בזמן קבלת שבת, ואביו של אדם זה היה אדם טוב אלא שבלימוד הגמרא לא הוציא מפיו את דברי הגמרא. וענשוהו לעמוד ליד הפתח וחלון קטן לגן עדן, ובהגיע זמן קבלת שבת הבחין שכל הנשמות יורדות לעולם הזה, וגם הוא רצה בכך, ולא נתנוהו שהוא אינו זכאי, וכך

התגלגל במשך עשר שנים לתקן מה שפעלו עליו, ועכשיו תמו עשר השנים ואז מצא את אביו.

{סעודת מלוה מלכה מוצש"ק יתרו תשפ"ב}

רבי חיים דוד דאקטער זי"ע

י"ט שבת תרי"ח

נספר מעט על רבי חיים דוד דאקטער זי"ע. הוא היה בעל תשובה, והיה רופאם האישי של הרופאים הגדולים ביותר בפולין, והיה הרופא של מלך פולין וכן של מלך פרס, ובתחילה בילדותו היה שומר תורה ומצוות, והיה ידוע בשמו בתור "דאקטער בערנארד".

האבני נזר סיפר פעם שהיה יהודי חולה שבא אל רבי חיים דוד לבקש רשות לנסוע אל המרחצאות, שהם יהיו יכולים לסייע ברפואתו, אלא שהרופא אמר שלא כדאי לו לטלטל את עצמו בדרכים במצב שלו, והזהירו שאם יסע לשם שוב לא יחזור, אלא שהחולה לא הקשיב בקולו ונסע למרחצאות, ובהגיעו לשם הזהירו אותו הרופאים שם שיחזור תיכף ומיד לביתו כיון שיש סכנה בטלטולי הדרכים, והקשיב לקולם וחזר לביתו דרך העיירה לעלוב, ונכנס אל הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע והזכיר את מצב בריאותו שהרופאים אומרים שאין לו זמן רב לחיות, אמר לו רבי דוד זי"ע שישתה לחיים על כוסית יי"ש ויאכל מעט גבינה וילך לישון, ובבוקר יקום בריא לגמרי, ולא ישמע לקול הרופאים.

כך עשה ובבוקר יצא לדרכו לביתו, ובדרך עבר דרך העיר פיעטרקוב ונכנס אל הרופא רבי חיים דוד, והוא בדק אותו ומאוד השתומם לראות שהוא אכן בריא ושלם, שאלו רבי חיים דוד מה עשה, סיפר לו היהודי את כל השתלשלות העניינים עד שהגיע אל רבי דוד זי"ע. הרופא בשומעו

זאת נבהל ואמר ליהודי ההוא שבמחלה שממנה סבל הדבר המסוכן ביותר הוא לשתות יין ולאכול גבינה.

החליט הרופא לנסוע לעיר לעלוב אל רבי דוד זי"ע, בהגיעו ללעלוב הבחין בו רבי דוד זי"ע שיש לו נשמה גבוהה, אף שלא היה אז שומר תורה ומצוות, נתן לו רבי דוד טלית קטן שילבישו, ואז נעשה לבעל תשובה.

ואז התחיל לשמור תורה ומצוות והכשיר את כל ביתו, והיה מסתובב בארמון המלוכה כשפאה נוכרית על ראשו שלא יראו את הכיפה שעל ראשו. ובשבת היה הולך ברגל אל בית המרקחת לרשום את הרפואות שהיו בגדר פיקוח נפש. וסופו היה שנעשה לאחד מגדולי חסידי הרה"ק הרבי מלובלין זי"ע, ושימש עוד רבים מגדולי צדיקי הדור.

{סעודת מלוה מלכה מוצש"ק יתרו תשפ"ב}

הוצאות הגליון נדבת

ידידינו הר"ר פינחס דוד טייבר הי"ו

לדגל שמחת נישואי בתו הכלה שתחי' בשעטומ"צ למזל"ט

שמחת החתונה תתקיים ביום ראשון פר' יתרו י"ח שבט הבעל"ט

באולמי הכרמים בבית שמש

יזכו לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה והחסידות,

בנין עדי עד בקשר של קיימא, ויזכה לרוות רוב נחת ותענוג

דקדושה מהם ומכל יוצ"ח.